

ЈКП Београдски метро и воз
Београд 23 OCT 2024
датум: _____
организациона јединица: _____
број предмета: 1424/24
број прилога: _____

**ПРОЦЕНА УТИЦАЈА
ПРОЈЕКТА НА ЉУДСКА
ПРАВА**

**БЕОГРАДСКИ МЕТРО
ЛИНИЈА 1 ФАЗА 1**

КОНТРОЛА ДОКУМЕНТА

<u>Процес контроле</u>					
<u>Верзија документа</u>	<u>Датум:</u>	<u>Опис или разлог за промену</u>	<u>Аутори:</u>	<u>Преглед:</u>	<u>Одобрење:</u>
			<u>Јелена Славеска</u> <u>Владимир Башевски</u> <u>Љепосавка Видовић</u> <u>Даница Јовановић</u> <u>Анђела Илић</u>	<u>Маја Бајагић</u>	<u>Андреја Младеновић</u>
<u>01</u>	<u>13.12.2023.</u>	<u>Први нацрт</u>			
<u>02</u>	<u>17.01.2024.</u>	<u>Ажуриран први нацрт</u>			
<u>03</u>	<u>23.04.2024.</u>	<u>Коначна верзија</u>			

САДРЖАЈ

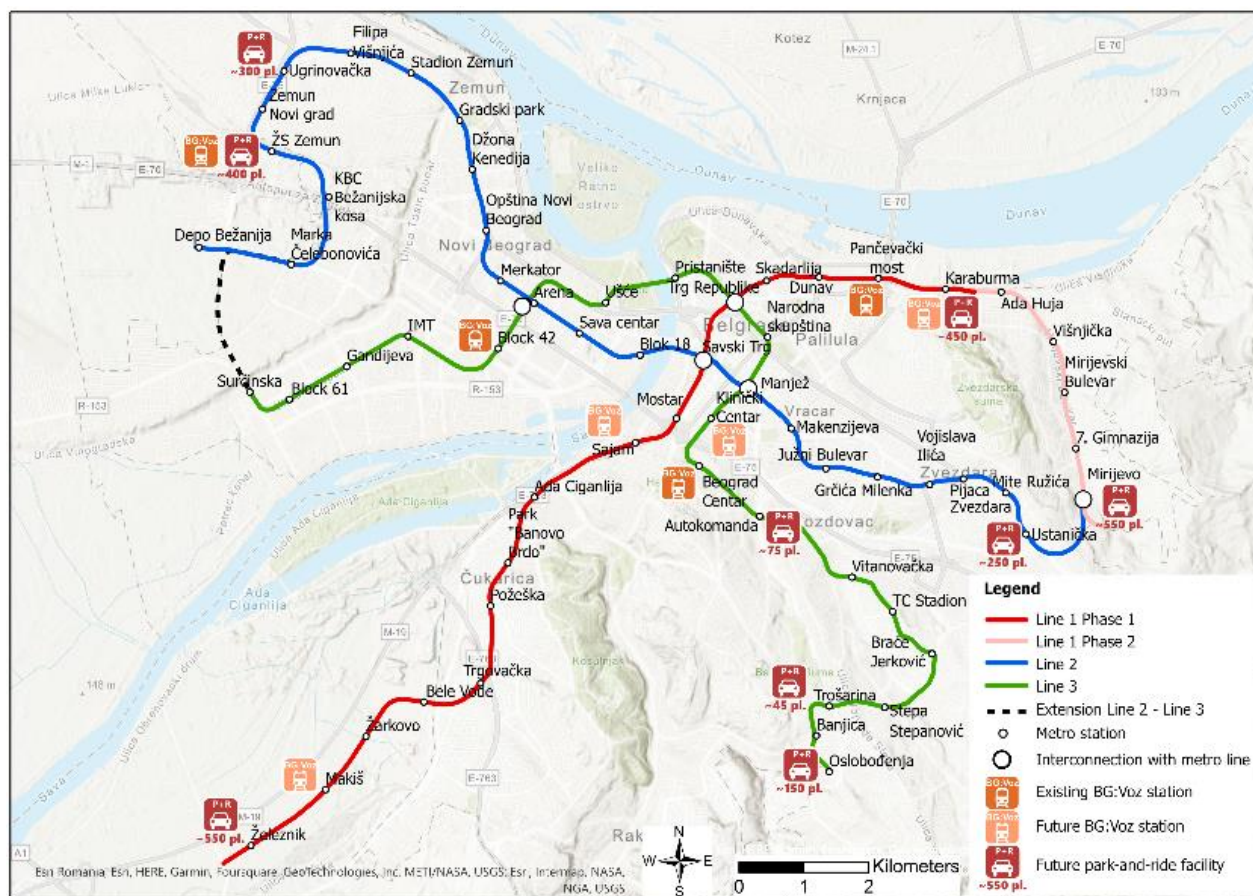
1. Увод	1
1.1. Историјат пројекта.....	1
1.2. Предмет студије	2
1.3. Методологија процењивања	2
2. Одређивање обима	3
3. Правни оквир	4
3.1. Обавезе Републике Србије у односу на чланство у Уједињеним нацијама и ратификоване универзалне међународне уговоре	5
3.2. Обавезе Републике Србије проистекле из чланства у Савету Европе.....	6
3.3. Међународна организација рада.....	8
3.4. Најважнији уговори о људским правима који обавезују Републику Србију:	8
3.5. Руководећа начела Уједињених нација о бизнису и људским правима (UNGPs). 11	
3.6. Екваторски принципи	11
3.7. Стандарди учинка Међународне финансијске корпорације (IFC)	11
4. Анализа утицаја на људска права	13
5. Ублажавање утицаја и управљање	39

1. УВОД

1.1. Историјат пројекта

Пројекат метроа Београда, главног града Србије, има за циљ да унапреди саобраћајну доступност и мобилност унутар полицентричне урбане структуре града.

У дугорочном периоду планирано је да се комплетна метро мрежа, која се састоји од 3 линије и 62 станице, простире на територији Београда. Тачније, Л1 ће имати 21 станицу (укључујући 2 заједничке са Л2).

Пуштање у рад Линије 1 (Железник – Миријево) планирано је 2030. године. Предмет ове специфичне анализе утицаја на људска права је Фаза 1 Линије 1 метроа у Београду (у даљем тексту: Пројекат), која се протеже од станице Железник до станице Карабурма и ствара осу југозапад-североисток, и припадајући депо на подручју макишког поља.

Београдски метро ће у целини бити уврштен у интермодалну мрежу градског и међуградског превоза (бицикл, аутобус, трамвај, воз...) и промовисаће модални прелазак са приватног на јавни превоз уз имплементацију *паркирај и вози се* објеката у близина метро станица.

Тачније, прва фаза линије 1 имаће везу са постојећим линијама БГ:воза на Панчевачком мосту, а три станице ће бити веза са будућим линијама БГ:воза. У близини станица Железник и Карабурма биће смештена два

йаркирај и вози се објекта. Коначно, планирани развој и реорганизација трамвајских и аутобуских линија резултираће са три аутобуска терминала дуж пруге (нова чворишта у Железнику и Карабурми, реконструкција аутобуске станице Панчевачки мост), седам постојећих трамвајских стајалишта и три додатна планирана трамвајска стајалишта дуж линије.

Линија 1, фаза 1, дуга је 16 km и састоји се од 16 станица. Такође се састоји од 11 шахтова који се користе за вентилацију, евакуацију и улазак и излазак ТБМ машине. Прва фаза обухвата и главни депо мреже који ће се налазити на подручју макишког поља.

1.2. Предмет студије

Главни циљ овог Извештаја о процени утицаја на људска права (HRIA) је да идентификује, разуме, процени и наведе штетне ефекте Пројекта или његових активности на људска права као што су радници и чланови заједнице. Процена људских права такође има за циљ да спречи или ублажи ризике од штетних утицаја функционисања Пројекта.

1.3. Методологија процењивања

У процени утицаја на људска права, ЈКП „Београдски метро и воз” (у даљем тексту: БМВ) користи неколико кључних корака како је даље описано:

- а) Одређивање обима
- б) Процена утицаја и
- ц) Спровођење (описано у оквиру мера ублажавања).

2. ОДРЕЂИВАЊЕ ОБИМА

Главни циљ утврђивања обима пословног пројекта или активности је разумевање обима и врсте активности које су у питању, с обзиром на индустрију, физичку локацију, фазу пословања и тако даље. У ову сврху, у наставку је наведен списак докумената који се прибављају за обим пословног пројекта или активности.

Током фазе утврђивања обима за писање HRIA, БМВ тим је прегледао низ докумената који следи:

- Студија о процени утицаја на животну средину пројекта изградње објекта Београдског метроа, линија 1, фаза 1 (EIA), (2022)
- Студија о процени утицаја на животну средину и Социјална студија (ESIA), (2022)
- План ангажовања заинтересованих страна (SEP) – Фаза 1 Линија 1 београдског метроа (SEP), 2021
- План управљања животном средином и друштвеном средином – Пројекат београдског метроа линија 1 фаза 1 – нацрт (ESMP) (2023)
- Оквир управљања животном и друштвеном средином – Пројекат београдског метроа – нацрт (ESGF) (2023)
- Мастер план саобраћајне инфраструктуре Београда (2017)
- ПГР шинских система у Београду са елементима разраде за прву фазу прве линије метроа – (2021)
- Циљана Социјална студија за линију 1 фазу 1 – депо Макиш (SIA) (2021)
- „Људска права у Србији 2022“, објавило Удружење грађана Београдски центар за људска права
- Колективни уговор за БМВ
- Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања у ЈКП „Београдски метро и воз“
- Правилник о превенцији и заштити од злостављања на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“
- Правилник о безбедности и здрављу на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“
- Одлука о одређивању лица за поступање по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја у ЈКП „Београдски метро и воз“
- Београдски метро линија 1 фаза 1 – Извештај о друштвеном и економском истраживању
- Код Етике објављен на интернет страници Alstom-а - [CODE OF ETHICS UK SEPT2020.pdf \(alstom.com\)](#),
- Повеља Етике и одрживог развоја - [ethics and sustainable development charter for alstoms suppliers and contractors .pdf](#)

У погледу обима контекста људских права, БМВ је анализирао и међународно и национално законодавство, као и Водеће принципе Уједињених нација о пословању и људским правима (UNGPs), Екваторске принципе и Стандарде (PS) Међународне финансијске корпорације (IFC).

3. ПРАВНИ ОКВИР

Уставом Републике Србије, као највишим правни актом Републике Србије, Одељак II је посвећен људским и мањинским правима и слободама (чл. 18-81), који је подељен у три дела, и то: I основна начела (чл. 18-22), II Људска права и слободе (чл. 23-74) и III Права припадника националних мањина (чл. 75-81).

Устав Републике Србије прописује да се људска и мањинска права гарантована Уставом непосредно примењују, као и да се Уставом гарантују, и као таква, непосредно примењују људска и мањинска права гарантована општеприхваћеним међународним уговорима и законима, те да се домаћим законодавством ни у ком случају не може утицати на суштину гарантованог права, већ евентуално прописати начин остваривања истих. У делу Устава који се бави хијерархијом правних аката (чл. 194) је наведено да су потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права део правног поретка Републике Србије те да потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом, док закони и други општи акти морају бити у складу са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

Устав Републике Србије садржи дугачак и опширан списак људских права и слобода. У њему су садржане све оне гаранције које постоје у међународним документима о људским правима (достојанство и слободан развој личности; право на живот; неповредивост физичког и психичког интегритета; забрана ропства, положаја сличног ропству и принудног рада; право на слободу и безбедност; допунска права у случају лишења слободе без одлуке суда; право на правично суђење; неповредивост стана; заштита података о личности; право на једнаку заштиту права и на правно средство и др.)

Уставом је предвиђено да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Људска и мањинска права зајемчена Уставом могу законом бити ограничена ако ограничење допушта Устав, у сврхе ради којих га Устав допушта, у обиму неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи у демократском друштву и без задирања у суштину зајемченог права. Уставом је изричито предвиђено да се достигнути ниво људских и мањинских права не може се смањивати.

При ограничавању људских и мањинских права, сви државни органи, а нарочито судови, дужни су да воде рачуна о суштини права које се ограничава, важности сврхе ограничења, природи и обиму ограничења, односу ограничења са сврхом ограничења и о томе да ли постоји начин да се сврха ограничења постигне мањим ограничењем права.

Устав Републике Србије садржи и одредбе о инструментима и механизмима заштите људских права. Иако то углавном спада у законску материју, бројне су одредбе које гарантују вишеструку заштиту, од гаранција права на жалбу као једног од основних права, права на правично суђење као правног стандарда, управносудске заштите законитости појединачних аката власти, до уставне жалбе и права на обраћање међународним институцијама.

Јемства неотуђивих људских и мањинских права у Уставу Републике Србије служе очувању људског достојанства и остварењу пуне слободе и једнакости сваког појединца у праведном, отвореном и демократском друштву, заснованом на начелу владавине права.

Уставом Републике Србије (чл. 138) је предвиђена институција „Заштитник грађана“, као независан и самосталан државни орган, задужен да штити и унапређује поштовање слобода и права.

Једна од институција у области људских права у законодавству Републике Србије је и институција „Повереник за заштиту равноправности“ установљена на основу Закона о забрани дискриминације, као самосталан државни орган, независан у обављању послова утврђених овим законом, чији су неки од задатака: да надзире примену прописа о забрани дискриминације, спречава све облике дискриминације и унапређује остваривање и заштиту равноправности, прима и разматра притужбе због повреде закона, пружа информацију подносиоцима притужби и може да покрене тужбе, прекршајне и кривичне пријаве, уз сагласност дискриминисане особе о којој је реч. Такође, даје препоруке и мишљења у конкретним случајевима дискриминације, изриче законом утврђене мере и овлашћен је да упозорава јавност на тешке случајеве дискриминације, овлашћен је да иницира доношење или измену прописа и даје мишљење о нацртима закона и других прописа, који се тичу забране дискриминације, уз препоруку мера органима јавне власти и другим лицима за остваривање равноправности.

Такође, „Повереник за информације од јавног значаја и података о личности“ је независан државни орган који своје надлежности спроводи у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Законом о заштити података о личности. Најважнија овлашћења Повереника према Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја су: праћење поштовања обавеза органа јавне власти утврђених тим законом и извештавање јавности и Народне Скупштине о томе, давање иницијативе за доношење или измену прописа ради спровођења и унапређења права на приступ информацијама од јавног значаја, предлаже органима власти предузимање мера у циљу унапређивања њиховог рада уређеног овим законом; решавање по жалби против решења органа власти којима су повређена права уређена овим законом; покреће поступак за оцену уставности и законитости закона и других опшних аката, покретање прекршајног поступка за прекршаје предвиђене овим законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај.

Поред уставних одредби и независних институција, у националном законодавству Републике Србије, донет је велики број закона који регулишу област људских права.

Република Србија је прихватила велики број међународних докумената о људским правима.

3.1. Обавезе Републике Србије у односу на чланство у Уједињеним нацијама и ратификоване универзалне међународне уговоре

Републику Србију обавезују сви најважнији универзални међународни уговори о људским правима.¹ Република Србија је 2010. године ратификовала и Допунски протокол уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о усвајању додатног знака распознавања, Конвенцију о очувању нематеријалног културног

¹ Међународни пакт о грађанским и политичким правима и два протокола уз Пакт, Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације, Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена и Проток уз ову конвенцију, Конвенција о правима детета и два протокола уз њу, Конвенција о спречавању и кажњавању злочина геноцида, Конвенција против мучења и других свирепих, нечовечних и понижавајућих казни или поступака и Протокол уз ову конвенцију, Конвенција о правима особа с инвалидитетом и Проток уз ову конвенцију и Међународна конвенција о заштити свих лица од присилних нестанака.

наслеђа, Конвенцију о заштити људских права и достојанства људског бића у погледу примене биологије и медицине: Конвенција о људским правима и биомедицини.

У циљу боље координације државних органа у процесу израде периодичних извештаја за комитете УН и универзалног периодичног прегледа, Влада Републике Србије донела је децембра 2014. године Одлуку о образовању Савета за праћење примене препорука механизма Уједињених нација за људска права. Координација рада Савета од 2020. године је у надлежности Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Представници организација цивилног друштва могу да учествују у дискусији и дају иницијативе за одлучивање и рад Савета.

Такође, Влада Републике Србије је 2023. године донела Одлуку о образовању Савета за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права. Задаци Савета су да: разматра и прати примену препорука које Република Србија добија у процесу Универзалног периодичног прегледа Савета за људска права Уједињених нација, препорука уговорних тела Уједињених нација - Комитета за људска права, Комитета за економска, социјална и културна права, Комитета за укидање расне дискриминације, Комитета за елиминисање дискриминације жена, Комитета против тортуре, Комитета за права детета, Комитета за права особа са инвалидитетом, Комитета за присилне нестанке и специјалних процедура Уједињених нација, предлаже мере за примену и испуњење добијених препорука механизма Уједињених нација у области људских права у складу са Планом за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права и методологијом Савета.

Грађани Републике Србије имају могућност подношења индивидуалних представки пред свим комитетима УН који ову могућност предвиђају.

3.2. Обавезе Републике Србије проистекле из чланства у Савету Европе

Међу Конвенцијама Савета Европе које су обавезујуће за Републику Србију налазе се: Оквирна конвенција за заштиту националних мањина, Европска повеља о регионалним или мањинским језицима, Европска социјална повеља, Конвенција Савета Европе о борби против трговине људима, Конвенција Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма, Конвенција Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања, Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво и Европска конвенција о незастаревању кривичних дела против човечности и ратних злочина.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода је правни акт о заштити слобода и права донет у Риму 1950 године. Чин доношења Конвенције правно је уобличио идеју земаља Европе о успостављању јединствене заштите људских права и индивидуалних политичких слобода који, уз владавину права, чине темељ демократије.

Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода ратификовала је државна заједница Србија и Црна Гора (СЦГ) 2004. године

Измене и допуне основног текста Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода је вршен доношењем Протокола.

Основна права и слободе према Конвенцији су:

- право на живот (чл. 2)

- забрана мучења, нечовечног и понижавајућег поступања(чл. 3)
- забрана ропства и принудног рада (чл. 4)
- право на слободу и безбедност (чл. 5)
- право на правично суђење (чл. 6)
- кажњавање само на основу закона (чл. 7)
- право на поштовање приватног и породичног живота (чл. 8)
- слобода мисли, савести и вероисповести (чл. 9)
- слобода изражавања (чл. 10)
- слобода окупљања и удруживања (чл. 11)
- право на склапање брака (чл. 12)
- право на делотворни правни лек (чл. 13)
- забрана дискриминације (чл. 14)

Протокол 1

- право на мирно уживање имовине (чл. 1)
- право на образовање (чл. 2)
- право на слободне изборе (чл. 3)

Протокол 4

- забрана казне затвора за дуг (чл. 1)
- слобода кретања (чл. 2)
- забрана протеривања сопствених држављана (чл. 3)
- забрана колективног протеривања странаца (чл. 4)

Протокол 6

- забрана изрицања и извршавања смртне казне (чл. 1)

Протокол 7

- заштита у поступку протеривања странаца (чл. 1)
- право на жалбу у кривичним стварима (чл. 2)
- право на накнаду за погрешну осуду (чл. 3)
- право не бити суђен или кажњен два пута у истој правној ствари (чл. 4)
- једнакост супружника (чл. 5)

Протокол 12

- општа забрана дискриминације (чл. 1)

Протокол 13

- укидање смртне казне (чл. 1)

Протоколима 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 14 и 15 се ближе уређује покретање међународних спорова и ток поступка пред Европским судом за људска права. Посебан значај има Протокол 11, који је 1998. године у европску правну праксу увео сталну правосудну институцију – Европски суд за људска права и могућност учешћа појединца у међународном правном поступку. Једна од измена у Протоколу број 15 се односи на рок за обраћање Европском суду за људска права који је са шест месеци смањен на четири месеца од дана када је донета правноснажна одлука пред националним институцијама и пошто су исцрпљени домаћи правни лекови.

3.3. Међународна организација рада

Република Србије чланица је Међународне организације рада и ратификовала је 77 конвенција ове организације, укључујући основне конвенције:

- Конвенција о синдикалним слободама и заштити синдикалних права,
- Конвенција о правима радника на организовање и колективне преговоре,
- Конвенција о принудном раду,
- Конвенција о укидању принудног рада,
- Конвенција о минималним годинама старости за заснивање радног односа,
- Конвенција о најгорим облицима дечијег рада,
- Конвенција о једнакости награђивања мушке и женске радне снаге за рад једнаке вредности,
- Конвенција о забрани дискриминације у погледу запошљавања и занимања.

3.4. Најважнији уговори о људским правима који обавезују Републику Србију:

- Бечка конвенција о заштити озонског омотача, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 1/90.
- Додатни протокол уз Конвенцију о високотехнолошком криминалу који се односи на инкриминацију дела расистичке и ксенофобичне природе извршених преко рачунарских система, Сл. гласник РС, 19/09.
- Додатни протокол уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, у вези са надзорним органима и прекограничним протоком података, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 98/08.
- Додатни протокол уз Кривичноправну конвенцију о корупцији, Сл. гласник РС, 102/07.
- Допунски протокол уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. о усвајању додатног знака распознавања (Протокол III), Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/10.
- Други факултативни протокол уз Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 4/01.
- Европска конвенција о екстрадицији с додатним протоколима, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 10/01.
- Европска конвенција о међународном важењу кривичних пресуда, са додацима, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 18/05.
- Европска конвенција о незастаревању кривичних дела против човечности и ратних злочина, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 13/10.
- Европска конвенција о пределу, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 4/11.
- Европска конвенција о признању и извршењу одлука о старању о деци и о поновном успостављању односа старања, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 1/02.
- Европска конвенција о спречавању мучења и нечовечних или понижавајућих поступака и кажњавања, измењене и допуњене Протоколом 1 и Протоколом 2 уз Конвенцију, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 9/03.
- Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 9/03, 5/05 и 7/05 – испр. и Сл. гласник РС (Међународни уговори), 12/10 и 10/15.
- Европска повеља о локалној самоуправи, Сл. гласник РС, 70/07.
- Европска повеља о регионалним или мањинским језицима, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 18/05.
- Факултативни протокол о продаји деце, дечијој проституцији и дечјој порнографији уз Конвенцију о правима детета, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 7/02.
- Факултативни протокол о учешћу деце у оружаним сукобима уз Конвенцију о правима детета, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 7/02.
- Грађанскоправна конвенција о корупцији, Сл. гласник РС, 102/07.
- Кјото протокол уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе, Сл. гласник РС, 88/07.

- Конвенција која се односи на безбедност и здравље у пољопривреди, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 2/19.
- Конвенције МОР бр. 159 о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, Сл. гласник СФРЈ (Међународни уговори), 3/87.
- Конвенција о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине, (Архуска конвенција), Сл. гласник РС, 38/09.
- Конвенција о држављанству удате жене, Сл. лист ФНРЈ (Додатак), 7/58.
- Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 11/81.
- Конвенција о незастаревању ратних злочина и злочина против човечности, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 50/70.
- Конвенција о очувању нематеријалног културног наслеђа (УНЕСЦО), Сл. Гласник РС (Међународни уговори), 1/10.
- Конвенција о полицијској сарадњи у Југоисточној Европи, Сл. гласник РС, 70/07.
- Конвенција о политичким правима жена, Сл. лист ФНРЈ (Додатак), 7/54.
- Конвенција о прању, тражењу и заплени и конфискацији прихода стечених криминалом, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 7/02 и 18/05.
- Конвенција о правима детета, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 15/90 и Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 4/96 и 2/97.
- Конвенција о правном положају лица без држављанства и завршни акт конференције Уједињених нација о правном положају лица без држављанства, Сл. лист ФНРЈ (Додатак), 9/59 и Сл. лист СФРЈ (Додатак), 2/64.
- Конвенција о праву мора, Сл. лист СФРЈ (Додатак), 1/86.
- Конвенција о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 11/86.
- Конвенција о престанку на брак, минималној старости за склапање брака и о регистрацији бракова, Сл. лист СФРЈ (Додатак), 13/64.
- Конвенција о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, Сл. гласник РС, 102/07.
- Конвенција против мучења и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 9/91.
- Конвенција о спречавању и кажњавању злочина геноцида, Сл. весник Президијума Народне скупштине ФНРЈ (Додатак И), 2/50.
- Конвенција о статусу избеглица, Сл. лист ФНРЈ (Додатак), 7/60.
- Конвенција о сузбијању и укидању трговине лицима и експлоатацији других, Сл. лист ФНРЈ, 2/51
- Конвенција о сузбијању трговине одраслим женама, Сл. лист ФНРЈ, 41/50.
- Конвенција о заштити и унапређењу разноликости културних израза, Сл. гласник РС, 42/09.
- Конвенција о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 1/92 и Сл. лист СЦГ, 11/05.
- Конвенција о заштити људских права и достојанства људског бића у погледу примене биологије и медицине: Конвенција о људским правима у биомедицини, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 12/10.
- Конвенција Савета Европе о борби против трговине људима, Сл. гласник РС, 19/09.
- Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 19/09.
- Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 12/13.
- Конвенција Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/10.
- Конвенција Уједињених нација о правима особа с инвалидитетом, Сл. гласник РС, 42/09.
- Конвенција Уједињених нација о смањењу броја лица без држављанства, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 8/11.

- Конвенција Уједињених нација против корупције, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 12/05.
- Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала са допунским протоколима, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 6/01.
- Конвенција УНЕСЦО против дискриминације у погледу образовања, Сл. лист СФРЈ (Додатак), 4/64.
- Кривичноправна конвенција о корупцији и Додатни протокол, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 2/02 и Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 18/05
- Међународна конвенција о сузбијању и кажњавању злочина апартхејда, Сл. Лист СФРЈ 14/75
- Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 6/67.
- Међународна конвенција Уједињених нација о заштити свих лица од присилних нестанака, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/11.
- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Сл. лист СФРЈ, 7/71.
- Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Сл. лист СФРЈ, 7/71.
- Монреалски протокол о супстанцама које оштећују озонски омотач, Сл. лист СФРЈ (Међународни уговори), 16/90 и Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 24/04 – др. закон.
- Оквирна конвенција о променама климе, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 2/97.
- Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/10.
- Оквирна конвенција за заштиту националних мањина, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 6/98.
- Опциони протокол уз Конвенцију о елиминисању свих облика дискриминације жена, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 13/02.
- Опциони протокол уз Конвенцију против мучења и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 16/05 и 2/06 и Сл. гласник РС (Међународни уговори), 7/11.
- Опциони протокол уз Конвенцију УН о правима особа с инвалидитетом, Сл. гласник РС, 42/09.
- Протокол бр. 14 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, којим се мења контролни систем Конвенције, Сл. лист СЦГ (Међународни уговори), 5/05 и 7/05.
- Протокол бр. 15 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 10/15.
- Протокол из 1953. којим се мења Конвенција о ропству из 1926, Сл. лист ФНРЈ (Додатак), 6/55.
- Протокол којим се мења Конвенција о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (Конвенција 108 +), Сл. гласник РС (Међународни уговори), 4/20.
- Протокол којим се мења Конвенција за сузбијање трговине женама и децом и Конвенција о сузбијању трговине одраслим женама, Сл. лист ФНРЈ, 41/50.
- Протокол о дуготрајним органским загађујућим супстанцама уз Конвенцију о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/12.
- Протокол о статусу избеглица, Сл. лист СФРЈ (Додатак), 15/67.
- Протокол о тешким металима уз Конвенцију о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/12.
- Протокол против кријумчарења миграната копном, морем и ваздухом, који представља допуну Конвенције против транснационалног организованог криминала, Сл. лист СРЈ, 6/01.
- Протокол за превенцију, сузбијање и кажњавање трговине људским бићима, нарочито женама и децом, који допуњава Конвенцију против транснационалног организованог криминала, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 6/01.
- Ревидирана европска социјална повеља, Сл. гласник РС, 42/09.

- Споразум између Републике Србије и Европске заједнице о олакшаној процедури за издавање виза, Сл. гласник РС, 103/07.
- Споразум између Републике Србије и Европске заједнице о реадмисији лица која незаконито бораве, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 103/07.
- Статут Међународног кривичног суда за бившу Југославију, Сл. лист СРЈ (Међународни уговори), 5/01.
- Трећи додатни протокол уз Европску конвенцију о екстрадицији, Сл. гласник РС (Међународни уговори), 1/11.

3.5. Руководећа начела Уједињених нација о бизнису и људским правима (UNGPs)

UNGPs садрже три поглавља или стуба; заштити, поштуј и отклони где сваки дефинише конкретне, делотворне кораке за владе и компаније да испуне своје дужности и одговорности за спречавање кршења људских права у пословном окружењу и обезбеде правне лекове ако до таквих злоупотреба дође. Сврха ових смерница је да све државе или компаније спрече, решавају и исправљају повреде људских права почињене у пословном окружењу. Он чини необавезујући оквир за акције Држава и компанија у вези са утицајима пословања на људска права.

3.6. Екваторски принципи

Екваторски принципи усвојени су како би се осигурало да се Пројекти развијају на начин који је друштвено одговоран и одражава здраву еколошку праксу. Десет (10) принципа је у складу са циљевима и исходима Циљева одрживог развоја Уједињених нација (SDGs).

3.7. Стандарди учинка Међународне финансијске корпорације (IFC)

Оквир одрживости IFC-а формира стратешку посвећеност Корпорације одрживом развоју и саставни је део IFC-овог приступа управљању ризицима. Стандарди учинка усмерени су ка клијентима, дајући смернице о томе како да идентификују ризике и утицаје, и осмишљени су да помогну у избегавању, ублажавању и управљању ризицима и утицајима као начином пословања на одржив начин, укључујући ангажовање заинтересованих страна и обелодањивања обавеза клијента у односу на активности на нивоу пројекта.

Заједно, ових осам Стандарда учинка формирају стандарде које клијент треба да испуни током животног циклуса инвестиције од стране IFC:

- Стандард учинка 1: Процена и управљање еколошким и друштвеним ризицима и утицајима
- Стандард учинка 2: Рад и радни услови
- Стандард учинка 3: Ефикасност ресурса и превенција загађења
- Стандард учинка 4: Здравље, безбедност и сигурност заједнице
- Стандард учинка 5: Откуп земљишта и недобровољно расељавање
- Стандард учинка 6: Биодиверзитет, очување и одрживо управљање живим природним ресурсима

- Стандард учинка 7: Староседеоци
- Стандард учинка 8: Културно наслеђе

4. АНАЛИЗА УТИЦАЈА НА ЉУДСКА ПРАВА

Овај део документа бави се анализом ризика и утицаја који би могли да се појаве као последица пројекта изградње прве фазе прве линије београдског метро система. Приликом сагледавања свих потенцијалних ризика које би пројекат изградње прве фазе прве линије београдског метро система могао да има на људска права, БМВ је имао у виду како права гарантована међународним прописима, тако и људска права гарантована националним прописима. Одређивање обима помогло је да се на високом нивоу идентификују вероватни ентитети на које ће пројекат утицати. Прикупљени основни подаци пружају разумевање постојећег окружења људских права. Подаци се прикупљају кроз преглед секундарних података (тј. информација које су јавно доступне) који укључују извештаје које генеришу владине и невладине организације, БМВ и консултанти БМВ-а.

У циљу утврђивања ставова људи који живе у радијусу од 1 km од будуће линије 1, фаза 1 метроа, консултантски тим ESIA спровео је телефонску анкету од 01.07.2021. године до 18.07.2021. године. Главна сврха ове анкете била је да се разумеју бриге и очекивања становника у вези са утицајем пројекта како током фазе изградње, тако и током рада метроа.

Обављено је укупно 1.208 телефонских разговора са члановима домаћинстава који живе у кругу од 1 km од главне линије метроа, према попису становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011. године.

Анкетом су обухваћени само људи који су у то време боравили на локацијама у близини будућег метроа, док ће према садашњим урбанистичким плановима дуж овог пројекта бити више изграђених површина, са више становника и пословних објеката. Будући да ће се многи од ових догађаја десити у будућности, надамо се да ће грађевински радови за метро већ бити завршени и да ће ови будући становници и радници имати само користи од рада метроа, без излагања било каквим сметњама у вези са градњом.

Анкета је дала следеће резултате:

Укупно 84% анкетираних особа изјавило је да користи јавни превоз. Јавни превоз најчешће користе становници општине Палилула (90%) и нешто мање лица са пребивалиштем у другим општинама (Стари град, Савски венац и Чукарица). Јавни превоз чешће користе испитане жене и то особе старије од 65 година. Јавни превоз такође чешће (и готово подједнако) користе студенти, незапослена лица и пензионери, за разлику од запослених лица. Јавни превоз најмање користе појединци који имају највиши образовни статус и приходе домаћинства. У погледу потешкоћа са којима се сусрећу при коришћењу приватног превоза, паркирање је најзначајније, што је навело 80% анкетираних.

Учесници анкете су замољени да саопште најчешће разлоге за путовање у друге општине. Резултати су варирали у зависности од различитих социо-економских карактеристика интервјуисаних особа, али најчешћи разлог заједнички за све интервјуисане групе су „приватни разлози“ који подразумевају посете пријатељима, слободне и културне активности, спортске активности итд., што је навело 93% испитаника. Други најчешћи и уобичајени разлог је посета комерцијалним зонама као што су тржни центри, супермаркети, друге продавнице, итд. који наводи 52% испитаника.

Чак 94% анкетираних изјавило је да је информисано о пројекту београдског метроа. Постоје веома мале разлике између различитих интервјуисаних група. Према резултатима, најмање информисане су особе које припадају најмлађој старосној групи, посебно студенти, као и особе које су се по питању активности изјасниле да припадају категорији „остало“.

На питање које информације би желели да добију о пројекту метроа, већина анкетираних је изјавила да желе да знају када ће метро постати оперативан (57%) и тачне локације метро станица (56%).

На питање које позитивне утицаје очекују да ће пројекат донети, најчешћи одговор је био мањи саобраћај (85%). Интервјуисани појединци такође очекују да ће пројекат довести до краћег времена путовања (66%) и мањег загађења (52%).

Од негативних утицаја, испитаници углавном очекују да ће пројекат изазвати саобраћајне гужве током изградње (43%). Значајан проценат верује да неће бити негативних утицаја (35%).

Такође, у изради НРИА учествовала је и запослена у БМВ-у која је до новембра текуће године била запослена у Дирекцији и то примарно на пословима решавања имовинско – правних односа у складу са ПДР дела макишког поља – градска општина Чукарица. Услед наведеног, иста има непосредна сазнања из комуникације са странкама у наведеним поступцима, те генералним ставовима становништва захваћених обухватом овог плана, али и ПГР шинских система у Београду са елементима разраде за прву фазу прве линије метроа. Наведено из разлога што је као једини правни извршилац наведених правних послова у Дирекцији свакодневно обављала разговоре (уживо и телефонски) како са људима који су странке у до сада вођеним поступцима експропријације, тако и са људима који имају земљиште и/или објекте на траси прве линије београдског метро система, а који су је контактирали ради добијања релевантних информација. Такође, иста је приликом радног односа у Дирекцији присуствовала недељним састанцима који су се одржавали у општини Чукарица, а на којима су се, између осталог, преносила и питања и ставови странака који су били упућени општини.

Процена предвиђених утицаја укључује:

- утицаје које доживљавају чланови локалне заједнице као резултат пројекта – пажња је посвећена угроженим и рањивим заинтересованим странама, нпр. припадници националних мањина, права жена и права особа са инвалидитетом;
- утицаје које може да доживи радна снага на Пројекту;
- утицаје који могу настати кроз ланац снабдевања пројекта, што помаже да се смањи потенцијал да БМВ буде имплициран у кршењу људских права и утицају у вези са запошљавањем.

Приликом процењивања потенцијалних негативних утицаја – ризика, полазило се од могуће размере ризика (озбиљност утицаја), обима људи који могу бити погођени штетом (ризик за радника и/или за чланове заједнице), поправљивости штете и вероватноће да ће се ризик десити.

Ниво утицаја процењује се у односу на скалу ризика по људска права. За потребе овог извештаја, у анализи је коришћено рангирање ризика повезано са налазима. Рангирање и дефиниција ризика су дефинисани на следећи начин:

Ниво ризика	Дефиниција
Висок	Веома значајан утицај који је врло вероватан, а мере ублажавања које се спроводе не постоје или су неизвесне
Средњи	Значајан утицај уз поуздане мере ублажавања које су планиране или ће бити успостављене

Ниво ризика	Дефиниција
Низак	Слаб утицај и потребне су благе мере ублажавања
Нема утицаја	Нема значајног ризика

Имајући у виду све наведено, списак права која би могла бити угрожена и/или на које може утицати пројекат изградње прве фазе прве линије београдског метроа, детаљно је приказан у табели испод

Категорија:	Питање људских права:	Пример повезаног потенцијалног негативног утицаја – ризика:	Ризик за радника:	Ризик за чланове заједнице:	Ранг ризика	Првобитна процена	Предложене мере ублажавања
Рад	<p>Дечји рад:</p> <p>Заштити деце и омладине, као једном од својих главних циљева, МОР је посветила веома значајну пажњу, што доказују бројне конвенције и препоруке. Према Директиви ЕЗ број 94/33, малолетна лица не могу да раде на пословима који угрожавају њихово здравље, физички, духовни, морални и социјални развој. Омладина ужива заштиту од обављања послова који угрожавају безбедност ове осетљиве популације, нарочито због недостатака радног искуства и недовољне свести о постојећим или могућим радним ризицима. Директива забрањује обављање послова који објективно превазилазе физичке могућности омладине и њихове психичке капацитете. Све забране и мере имају за циљ очување здравља малолетних радника и превенцију од њиховог повређивања и обољевања од професионалних болести, као и спречавање губитка или смањења радне способности омладине. Чланом 66. Устава Републике Србије прописано је да деца млађа од 15 година не могу бити запослена нити, ако су млађа од 18 година, могу да раде на пословима штетним по њихово здравље или морал. Чланом 84. Закона о раду прописано је да запослени који је млађи од 18 година живота не може радити на пословима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на којима се обавља нарочито тежак физички рад, рад под земљом, под водом или на великој висини 	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 84. ЗОР-а:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац ангажује малолетника на пословима на којима се обавља нарочито тежак физички рад, рад под земљом, под водом или на великој висини. 2. Послодавац ангажује малолетника на пословима који укључују излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације. 3. Послодавац ангажује малолетника на пословима који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на здравље и живот с обзиром на психофизичке способности малолетника. <p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 87. ЗОР-а:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац ангажује малолетника дуже од 35 часова недељно, односно дуже од 8 часова дневно. <p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 88. ЗОР-а:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац ангажује малолетника за прековремени 	√		Низак	Закон о раду јасно дефинише да је забрањен рад деце млађе од 15 година, док је рад деце узраста од 15 до 18 година могућ само под одређеним условима и на одређеним пословима, а БМВ нема, нити планира да ангажује запослене млађе од 18 година.	БМВ ће наставити да се придржава права детета прописаних законом. БМВ ће проверавати да ли неко од пословних партнера БМВ-а ангажује малолетна лице ради обављања послова који су у вези са Пројектом, те уколико утврди да постоји такав случај, настојаће да утврди да ли је такав радни однос заснован у складу са Уставом и законом, те инсистирати да се права детета која су гарантована у њима поштују.

	<ul style="list-style-type: none"> - који укључује излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације - који би, на основу налаза надлежног здравственог органа могли да штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности. <p>Чланом 85. Закона о раду прописано је да запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради на пословима из напред наведеног става само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље, као и да трошкове оваквог прегледа сноси послодавац.</p> <p>Чланом 87. Закона о раду прописано је да пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно, нити дужем од осам часова дневно.</p> <p>Чланом 88. Закона о раду прописано је да је забрањен прековремени рад и прерасподела радног времена за запосленог млађег од 18 година.</p>	рад и прераспodelу радног времена.					
	<p>Колективно преговарање и слобода удруживања:</p> <p>Устав МОР у својој Преамбули указао је на значај афирмације принципа слободe удруживања у циљу побољшања услова рада, стабилизације мира и остварења социјалне правде. Филадельфиска декларација, усвојена на 26. заседању</p>	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 206. ЗОР:</p> <p>1. Послодавац забрањује слободу синдикалног организовања и деловања.</p> <p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 211. ЗОР:</p>	√		Низак	Приликом вршења процене није утврђено да има познатих случајева да је у претходним годинама забрањено удруживање радника, нарочито имајући у виду да је у јавности	БМВ ће наставити да се придржава како свих уставних и законских права на удруживање, тако и Колективног уговора који је потписан са представником синдиката запослених

	<p>Опште конференције МОР, садржи иновирани циљеве те међународне радне организације, међу којима се на ранг основних начела издиже и слобода изражавања, мишљења и слобода. У погледу конвенција МОР релевантних за синдикално организовање, нарочито су значајне: Конвенција бр. 87 о синдикалним слободама и заштити синдикалних права, Конвенција бр. 98 о правима радника на организовање и колективно преговарање и Конвенција бр. 135 о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу.</p> <p>Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима из 1966. године под окриљем ОУН регулисао је право на штрајк у Европској заједници. Европском социјалном повељом је изричито признато право на штрајк у случају интересних и колективних радних спорова, уз ограничења која могу произаћи из колективних уговора о раду.</p> <p>Устав Републике Србије у члану 61 одређује да запослени имају право на штрајк, у складу са законом и колективним уговором.</p>	<p>1. Послодавац не даје право овлашћеном представнику синдиката на плаћено одсуство ради обављања синдикалне функције.</p> <p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно ЗОШ-у:</p> <p>1. Послодавац не даје право надлежном органу синдиката на штрајк упозорења и генерални штрајк (ако су наведени штрајкови организовани у складу са ЗОШ-ом)</p> <p>2. Послодавац покреће поступак за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности запосленог и/или доноси одлуку о престанку радног односа услед организовања/учешћа у штрајку</p> <p>3. Послодавац запошљава нова лица ради обављања послова на радним местима учесника у штрајку</p> <p>4. Послодавац спречава запосленог да учествује у штрајку, употребљава мере принуде ради окончања штрајка</p> <p>5. Послодавац по основу неучествовања у штрајку предвиђа повољнију зараду или друге повољније услове рада за запослене који не учествују у штрајку</p>				<p>пропраћен одређени број организованих штрајкова запослених у разним делатностима, који нису били забрањивани, нити су доводили до последица за учеснике истих.</p>	<p>у БМВ-у, а којим су, између осталог, гарантована и ова права запослених. Такође, БМВ ће настојати да уочи, те уколико уочи спречи сваки покушај ускраћивања ових права од стране својих пословних партнера на Пројекту.</p>
<p>Модерно ропство (присилни рад/трговина људима):</p>		<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 26. Устава Републике Србије:</p>	√	√	<p>Низак</p>	<p>Правилник о превенцији и заштити од злостављања на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“ предвиђа</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава Правилника о превенцији и заштити од злостављања на</p>

	<p>Устав Републике Србије дефинише забрану ропства, положаја сличног ропству и принудног рада. Ропство, положаји слични ропству, сваки облик трговине људима и принудни рад су забрањени.</p> <p>Србија је ратификовала 76 Међународних стандарда рада (Конвенција МОР), од којих су 62 на снази, укључујући оне о принудном и децјем раду.</p> <p>Србија је потписница Протокола Уједињених нација за превенцију, сузбијање и кажњавање трговине људским бићима, нарочито женама и децом (2000). Протокол обухвата мере које државе треба да усвоје како би спречиле и решиле све облике експлоатације који су резултат трговине људима, укључујући и експлоатацију принудног рада и услуга (члан 3).</p>	<p>1. Сексуално искоришћавање лица која су у неповољном положају 2. Економско искоришћавање лица која су у неповољном положају</p> <p>У Кривичном законнику (2009) Србије дате су следеће квалификације кривичних дела за које је прописана казна затвора укључујући, али не ограничавајући се на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ко противправно ускрати или ограничи грађанину Србије слободу кретања или настањивања на територији Србије, • Ко силом, претњом, обманом или на други начин одведе или задржи неко лице у намери да од њега или другог лица изнуди новац или какву другу имовинску корист или да њега или кога другог принуди да нешто учини, не учини или трпи, • Ко другом силом или претњом принуди да нешто учини или не учини или трпи, • Ко се свесно не придржава закона или других прописа, колективних уговора и других општих аката о правима по основу рада и о посебној заштити на раду омладине, жена и инвалида или о правима из социјалног осигурања и тиме другом ускрати или ограничи право које му припада. 				<p>процедуру за заштиту запослених од злостављања, забрану злостављања, мере за превенцију, као и процедуре којима се штити запослени који претрпи злостављање. До сада није забележена ниједна пријава запосленог да је претрпео злостављање на раду или у вези са радом.</p>	<p>раду у ЈКП „Београдски метро и воз“, те ће контролисати и начин опхођења његових пословних партнера на Пројекту према запосленима. Такође, омогућиће запосленима на Пројекту, који нису запослени у БМВ-у, да се обрате БМВ-у ради медијације са њиховим послодавцем уколико се кршење овог права пријави.</p>
	<p>Механизам жалбе и правни лек:</p> <p>Устав Републике Србије у члану 36. прописује да свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву,</p>	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 36. Устава Републике Србије:</p> <p>1. Интерни механизми:</p>	√	√	Низак	<p>Тренутно не постоје ван-институционални жалбени механизми који омогућавају запосленима да подносе жалбе</p>	<p>БМВ ће омогућити контакт телефон и мејл адресу за подношење жалби како би се успоставио механизам који би евентуално</p>

	<p>обавези или на закону заснованом интересу.</p> <p>1. Интерни механизми: Поред поступка за одлучивање по приговору/жалби запосленог, ЈКП „Београдски метро и воз“ обезбедиће контакт и мејл адресу на коју ће сва лица из пројекта моћи да подносе приговоре у случају да сматрају да им је неко право ускраћено или повређено.</p> <p>2. Екстерни механизми: - арбитража (Закон о мирном решавању радних спорова), - инспекцијски надзор (Закон о инспекцијском надзору) - судски поступак пред домаћим судовима (Закон о раду и Закон о парничном поступку) - судски поступак пред међународним судом за људска права (Стразбур)</p>	<p>- Послодавац не поступа по приговору/жалби запосленог</p> <p>- ЈКП „Београдски метро и воз“ не обезбеди контакт и мејл адресу за подношење приговора и/или не одговара на исте</p> <p>2. Екстерни механизми:</p> <p>- Арбитар не донесе одлуку у року од 10 дана од дана подношења захтева за споразумно решавање спорних питања</p> <p>- Послодавац у одређеном року не отклони утврђене повреде меродавних прописа по налогу инспекције</p> <p>- Суд по службеној дужности не одреди привремену меру која се примењује у извршном поступку, ради спречавања насилног поступања или ради отклањања ненакнадиве штете</p> <p>- Необјављивање и непостапање републичког органа по пресуди Европског суда за људска права</p>				<p>уколико сматрају да им је неко право повређено.</p>	<p>омогућавао решавање поднетих жалби ван институционалних правних путева, и јавно учинити доступним податке о овом начину комуницирања.</p>
	<p>Право на рад:</p> <p>Економска, социјална и културна права су загарантована у посебном међународном пакту из 1966. године. Устав Републике Србије у члану 60 предвиђа да свако има право на слободан избор рада. Свима су под једнаким условима доступна сва радна места. Онима који раде, Устав гарантује</p>	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 60. Устава Републике Србије:</p> <p>1. Национална служба за запошљавање и Агенција за запошљавање не обавештавају о могућностима и условима за запошљавање, не посредују у запошљавању, не врше</p>	<p>√</p>		<p>Низак</p>	<p>Колективним уговором који је БМВ потписао са синдикатом, као представником запослених, додатно су гарантована сва права која спадају у појам права на рад.</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава свих уставом и законом прописаних права запослених, као и права додатно прописаних Колективним уговором, и трудити се да контролише да ли</p>

	<p>права по основу рада: на поштовање достојанства личности на раду, безбедне и здраве услове рада, заштиту на раду, ограничено радно време, дневни и недељни одмор, годишњи одмор, правичну накнаду за рад и правну заштиту за случај престанка радног односа.</p>	<p>професионалну оријентацију и саветовање о планирању каријере, не спроводе активну политику запошљавања и не издају дозволе за рад странцима и лицима без држављанства</p> <p>2. Послодавац не достави Обавештење о забрани вршења злостављања и правима, обавезама и одговорностима запосленог и послодавца у вези са забраном вршења злостављања и/или не одреди лице за подршку запосленом који сумња да је изложен злостављању</p> <p>3. Послодавац не предузима неопходне мере за заштиту здравља и безбедности запослених, што укључује мере превенције од професионалних ризика, обезбеђивање обуке и не пружа обавештење радницима</p> <p>4. Послодавац не поштује заштитне прописе и на тај начин угрожава безбедност и здравље запослених и трећих лица</p> <p>5.Послодавац не одобри запосленом коришћење годишњег одмора након месец дана непрекидног рада од дана заснивања радног односа код послодавца</p> <p>6.Послодавац не исплати запосленом одговарајућу зараду која је утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду</p> <p>7. Послодавац не поступи по решењу инспектора рада којим се одлаже извршење решења о отказу уговора о раду</p>					<p>се и његови пословни партнери придржавају свих права која спадају у обухват појма права на рад, те уколико прими жалбу неког од запослених ван свог предузећа, настојати да медијацијом између запосленог и свог пословног партнера отклони евентуално кршење овог права.</p>
	<p>Забрана дискриминације:</p>	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно члану 18. ЗОР-а:</p>	<p>√</p>		<p>Низак</p>	<p>У досадашњем пословању БМВ није поступао на</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава недискриминишућег</p>

	<p>Конвенцијом број 111 МОР предвиђена је забрана дискриминације у запошљавању и занимању. Директивом бр. 76/207 Европске економске заједнице предвиђен је равноправан третман мушкараца и жена у вези са приступом запошљавању, Директивом бр. 2000/43 предвиђена је примена принципа равноправног третмана лица без обзира на расно или етичко порекло, а Директивом бр. 2000/78 предвиђен је равноправан третман у запошљавању и избору занимања.</p> <p>Устав Републике Србије забрањује непосредну и посредну дискриминацију по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.</p>	<p>1. Послодавац лице које тражи запослење и/или запосленог ставља у неповољнији положај у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији</p> <p>2. Послодавац прописује услове за запошљавање и избор кандидата за обављање одређеног посла сходно основу по којем је забрањена дискриминација</p> <p>3. Послодавац омогућава напредовање на послу запосленом сходно неком од основа по којима је дискриминација забрањена.</p>				<p>дискриминишући приликом одабира запосленог за одређено радно место, нити приликом унапређивања већ запосленог, а имајући у виду да би такав вид понашања био у супротности са Уставом и законима.</p>	<p>понашања и пратиће путем ван-институционалног жалбеног механизма који ће бити успостављен да ли се и његови пословни партнери придржавају таквог начина понашања.</p>
	<p>Безбедност и здравље на раду:</p> <p>Заштита на раду је предмет бројних међународних аката ОУН, МОР и Европске уније, у које спадају и акти највећег међународног домета, као што су Општа декларација о правима човека (члан 24), Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима човека (члан 7) и Европска социјална повеља (члан 2 и 3). Директива бр. 89/391/ЕЕЗ о увођењу мера подстицања побољшања безбедности и здравља радника на раду (донета под утицајем Конвенције МОР бр. 155) представља оквирну директиву општег значаја из које је произашло преко 50 посебних директива. Према општој Директиви, послодавац је дужан</p>	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно Закону о безбедности и здрављу на раду:</p> <p>1. Послодавац не донесе у складу са законом Акт о процени ризика и/или га не ажурира по потреби</p> <p>2. Послодавац не обезбеђује адекватне обуке о безбедности и здрављу на раду, укључујући окружење на радном месту, алате, машине и ХТЗ опрему</p> <p>3. Послодавац не обезбеди лица задужена за безбедност у складу са законом и роковима из закона</p> <p>4. Послодавац не обавља редовне прегледе и провере опреме за рад, електричних и громобранских инсталација,</p>	<p>√</p>		<p>Низак до средњег</p>	<p>Правилник о безбедности и здрављу на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“ предвиђа мере за безбедност и здравље на раду, организацију истих, обуку запослених, као и средства и опрему за заштиту безбедности и здравља на раду. Ово право регулисано је и Колективним уговором.</p>	<p>БМВ ће наставити да организује свој рад у складу са Правилником о безбедности и здрављу на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“, те ће контролисати да ли ће његови пословни сарадници да се омогуће и одржавају адекватне и безбедне услове рада, као и да обезбеде заштиту здравља на раду</p>

	<p>да предузима неопходне мере за заштиту здравља и безбедности радника, што укључује мере превенције од професионалног ризика, обезбеђивање обуке, пружање обавештења радницима и прибегавање одговарајућој организацији рада.</p> <p>Осим одредба ЗОР у вези заштите на раду, овој области у целини је посвећен Закон о безбедности и здрављу на раду.</p>	<p>услова радне средине, микро-климе и осветљености.</p>					
	<p>Зарада:</p> <p>Чланом 141 Уговора ОЕЗ прокламовано је начело једнакости у плаћању мушкараца и жена за рад једнаке вредности. Директива ЕЗ бр. 79/7 односи се на начело једнаког поступања према мушкарцима и женама у области социјалне сигурности.</p> <p>Устав Републике Србије гарантује право по основу рада и то право на правичну накнаду за рад.</p> <p>Чланом 104 ЗОР-а запосленима се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који запослени остварује код послодавца.</p> <p>Чланом 111 ЗОР-а запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду.</p>	<p>Примери ризика ако послодавац поступа супротно Закону о раду:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац прописује различите коефицијенте за утврђивање вредности рада за запослене који обављају рад на истом радном месту 2. Послодавац не примењује минималну цену рада коју је утврдио Социјално – економски савет Републике Србије 3. Послодавац не уплаћује порезе и доприносе који се плаћају из зараде запосленог 4. Послодавац не исплаћује запосленом накнаду зараде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци за време одсуствовања са рада у следећим случајевима: <ul style="list-style-type: none"> - на дан празника који је нерадни дан - годишњег одмора - плаћеног одсуства - војне вежбе - одазивање на позив државног органа 5. Послодавац запосленом не надокнађује трошкове за: <ul style="list-style-type: none"> - долазак и одлазак са рада - време проведено на службеном путу у земљи 	<p>√</p>		<p>Низак</p>	<p>Колективним уговором који је БМВ потписао са синдикатом, као представником запослених додатно су предвиђена права запослених по питању накнаде зараде, накнаде трошкова (трошкови превоза, дневница на службеном путовању итд.) и других примања (помоћ запосленом за рођење детета, односно усвајање, накнада трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице итд.)</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава предвиђених права.</p>

		<p>- време provedeno на службеном путу у иностранству</p> <p>- смештаја и исхране за рад и боравак на терену, ако послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану без накнаде</p> <p>- за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин</p> <p>- за регрес за коришћење годишњег одмора</p>					
	<p>Радно време:</p> <p>По дефиницији конвенција и препорука МОР, радно време је период у коме се запослено лице налази на располагању послодавцу.</p> <p>Генерална конференција МОР на 81. заседању (24.06.1994. године) усвојила је Конвенцију бр. 175 о раду са скраћеним радним временом и Препоруку бр. 182 под истим називом. Конвенција и Препорука примењују се на све раднике који раде са скраћеним радним временом и садрже принцип по коме ти радници треба да имају сва права и заштиту као радници који раде са пуним радним временом.</p> <p>Директива Европске уније бр. 93/104 одређује да просечно недељно радно време, укључујући и прековремени рад, у приватном и јавном сектору не прелази максимум од 48 часова.</p> <p>Устав Републике Србије чланом 60 став 4 свакоме утврђује право на ограничено радно време.</p> <p>Чланом 50 ЗОР радно време је дефинисано као временски период у коме је запослени дужан, односно расположив, да обавља послове према</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац налаже запосленом да ради дуже од 48 часова недељно, тј. дуже од 12 часова дневно. 2. Послодавац запосленом који ради најмање четири часа дневно не даје право на дневни одмор 3. Послодавац не даје право запосленом на недељни одмор у трајању од најмање 24 часа непрекидно 4. Послодавац ангажује малолетника дуже од 35 часова недељно, односно дуже од 8 часова дневно. 5. Послодавац запосленом који је ангажован на пословима са повећаним ризиком одређује прековремени рад и/или прерасподелу радног времена 6. Послодавац запосленој за време последњих 8 недеља трудноће одређује прековремени рад и рад ноћу 7. Послодавац не води дневну евиденцију о прековременом раду запослених. 	√		Низак	<p>Колективним уговором који је БМВ потписао са синдикатом, као представником запослених додатно су предвиђена права запослених по питању радног времена.</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава предвиђених права.</p>

	налозима послодавца, на месту где се послови обављају, у складу са законом. Запослени и послодавац могу се споразумети да један период радног времена у оквиру уговореног радног времена, запослени обавља од куће.						
Грађанска и политичка права	<p>Слобода изражавања:</p> <p>Слобода изражавања гарантована је чланом 19 ПГП и чланом 10 Европске конвенције. Оба међународна уговора предвиђају могућност законског ограничења слободе изражавања ако је то неопходно у демократском друштву. Чланом 19 Комитета за људска права Уједињених нација се јемчи слобода мишљења и изражавања и обухвата и право приступа информацијама у поседу јавних власти.</p> <p>Чланом 46 Устава Републике Србије свакоме се јемчи слобода изражавања мишљења, као и слобода да говором, писањем, сликом или на други начин тражи, прима и шири обавештења и идеје. Ова се слобода може ограничити законом, ако је то неопходно ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета, и непристрасности суда, заштите јавног здравља, морала, и националне безбедности.</p> <p>Закон о јавном информисању и медијима дефинише начин остваривања слободе јавног информисања, а Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја дефинише право на приступ информацијама од јавног значаја.</p>	<p>Примери ризика:</p> <p>1. Послодавац забрањује запосленима лицима да слободно изразе своје мишљење и/или покрене дисциплински поступак против запосленог због израженог мишљења</p> <p>2. Послодавац чињењем или нечињењем ставља узбуњивача у неповољни положај у вези са узбуњивањем (уводи му дисциплинске мере и казне, онемогућава узбуњивачу напредовање на послу због узбуњивања, отказује му уговор о раду, распоређује га и премешта да друго радно место и сл.)</p>	√	√	Низак	Правилник о превенцији и заштити од злостављања на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“ предвиђа процедуру за заштиту од злостављања услед изражавања мишљења, односно спречавања изражавања мишљења. Такође, Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања у ЈКП „Београдски метро и воз“ омогућава узбуњивачу да открије информације (било унутар предузећа било јавности) о кршењу прописа, људских права и сл.	БМВ ће наставити да се придржава предвиђених права.
	<p>Право на живот и безбедност личности:</p> <p>Међународни пакт о грађанским и политичким правима (ПГП) и Европска конвенција за заштиту људских права и</p>	<p>Примери ризика:</p> <p>1. Послодавац не обезбеђује физички простор на којем запослени обављају радну</p>	√	√	Низак	Правилник о безбедности и здрављу на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“ предвиђа мере за	БМВ ће наставити да организује свој рад у складу са Правилником о безбедности и

	<p>основних слобода (ЕКЉП) на детаљан начин прописују услове под којима је лишење слободе дозвољено, као и услове који се морају испунити да би се ово право законито ограничило.</p> <p>Члановима 24 и 25 Устава Републике Србије дефинисано је да је људски живот неприкосновен, а живот се штити по правилу од момента рођења. Физички и психички интегритет је неповредив и забрањен је сваки облик тортуре (мучења), нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања.</p>	<p>делатност (не обезбеђује заштиту од физичког и психичког малтретирања трећих лица)</p> <p>2. Послодавац не обезбеђује хумане и безбедне услове рада (приморава запосленог на излагање штетним материјама на радном месту – градилишту).</p>				<p>безбедност и здравље на раду, организацију истих, обуку запослених, као и средства и опрему за заштиту безбедности и здравља на раду. Ово право регулисано је и Колективним уговором.</p> <p>Тренутно је у изради ESMP, којим ће бити предвиђено да је извођач одговоран за развој и спровођење Плана за здравље, безбедност и сигурност који утврђује мере за управљање ризицима по здравље и безбедност на раду и у заједници.</p>	<p>здрављу на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“, те ће контролисати да ли ће његови пословни сарадници да се омогуће и одржавају адекватне и безбедне услове рада, као и да обезбеде заштиту здравља на раду, нарочито ће контролисати градилишта и услове рада на истима.</p> <p>БМВ ће контролисати да ли се поступа у складу са донетим Планом за здравље, безбедност и сигурност.</p>
	<p>Приватност:</p> <p>Европска Конвенција и ПГП гарантују право на приватност које укључује заштиту породичног живота, дома и преписке. Европски суд за људска права је у својим пресудама тумачио појам заштите приватности тако да укључује право на заштиту части и угледа. Према пракси европског суда, приватност између осталог обухвата и физички и морални интегритет, сексуалну опредељеност, односе са другим људима, укључујући и пословне и професионалне односе.</p> <p>Устав Републике Србије јемчи неповредивост физичког и психичког интегритета, неповредивост стана и тајност писама и других средстава комуницирања. Иако Устав не садржи изричиту одредбу о поштовању права на</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац незаконито прикупља, држи, обрађује, користи и прослеђује податке о личности 2. Послодавац неовлашћено прислушкује, снима и фотографише запослене 3. Послодавац неовлашћено објављује списе запослених 4. Послодавац неовлашћено прикупља личне податке запослених 5. Послодавац неовлашћено износи и преноси породичне прилике запослених које могу нашкодити части и угледу запосленог 6. Послодавац неовлашћено открива идентитет узбуњивача 	√		Низак	<p>БМВ је донео Одлуку о одређивању лица за заштиту података о личности.</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава предвиђених права.</p>

	<p>приватни живот, Уставни суд Србије сматра да ово право представља саставни део уставног права на достојанство и слободан развој личности, које је гарантовано чланом 23 Устава.</p>						
<p>Економска, друштвена и културна права</p>	<p>Право на образовање:</p> <p>Чланом 71 Устава Републике Србије је дефинисано да ово право припада свакоме. Устав утврђује да је основно образовање обавезно и бесплатно, а средње образовање бесплатно. Када се ради о високом образовању утврђује се да приступ том образовању имају сви под једнаким условима и да држава омогућује успешним и надареним ученицима слабијег имовног стања, бесплатно високо школско образовање, у складу са законом.</p>	<p>Примери ризика:</p> <p>1. Послодавац ангажује лица млађа од 15 година у предузећу или исте ангажују правна лица са којима послодавац има склопљене уговоре, услед чега нису у могућности да похађају редовну наставу</p> <p>2.Послодавац ограничава приступ образовним објектима или их оштећује кроз изградњу инфраструктуре или друге пројекте</p>	√	√	Низак	<p>Како БМВ не запошљава малолетна лица, не постоји могућност да им ускрати право на образовање онемогућавањем присуствовања редовном образовању.</p>	<p>БМВ ће наставити да се понаша у складу са наведеним. Такође, уколико се градилишта буду налазила у близини образовних установа, БМВ ће обавестити јавност како се на сигуран начин може приступити истима.</p>
	<p>Право на здраву животну средину:</p> <p>Републику Србију обавезују бројни међународни уговори којима се штите разни аспекти права на здраву животну средину, и то: Оквирна конвенција о променама климе, КЈОТО протокол, Конвенција о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима, Протокол о тешким металима, Протокол о дуготрајним органским загађујућим супстанцама, Бечка конвенција о заштити озонског омотача, Монреалски протокол о</p>	<p>Примери ризика:</p> <p>1. Послодавац не спроводи одговарајуће здравствене и безбедносне стандарде, услед чега долази до дугорочних негативних утицаја на здравље радника и околних заједница</p> <p>2. Послодавац поступа супротно наведеним конвенцијама и законском регулативом и тиме, осим нарушавања екосистема, има негативни утицај на здравље запосленик и/или чланова заједнице</p>	√	√	Низак до средњег	<p>Тренутно је у изради ЕSMP, којим ће бити предвиђено да је извођач одговоран за развој и спровођење Плана за здравље, безбедност и сигурност који утврђује мере за управљање ризицима по здравље и безбедност на раду и у заједници.</p>	<p>БМВ ће контролисати да ли се поступа у складу са донетим Планом за здравље, безбедност и сигурност.</p>

	<p>супстанцама које оштећују озонски омотач и др.</p> <p>Ревидирана европска социјална повеља у члану 11 прописује да државе треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предузму мере којима би се уклонили узроци лошег здравља и спречиле ендемске и епидемијске болести - предузму и мере којима ће се обезбедити заштита од загађивања воде и ваздуха, негативног утицаја радиоактивних материја и контрола хране. <p>Чланом 74. Устава Републике Србије предвиђено је да свако има право на здраву животну средину и на благовремено и потпуно обавештавање о њеном стању, као и да је свако дужан да чува и побољшава животну средину.</p> <p>У системске законе којима је уређена заштита животне средине спадају и:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Закон о процени утицаја на животну средину - Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину - Закон о климатским променама - Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. 						
	<p>Право учешћа у културном животу заједнице:</p> <p>Економска, социјална и културна права загарантована су у посебном међународном пакту из 1966. године. Уз таква права у овој групацији су и права код којих се од државе захтева да загарантује њихово уживање и тако грађанима омогући да стичу економска добра и побољшавају свој економски и социјални положај. Напомињемо да је ова групација људских права утемељена</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац ограничава приступ културним и научним објектима у току изградње инфраструктуре или друге пројекте 2. Послодавац оштећује културне и научне објекте у току изградње инфраструктуре или друге пројекте 3. Послодавац у току изградње уклони археолошко налазиште и 		√	Низак	<p>За ову фазу пројекта урађена су сва потребна геофизичка истраживања ESMP предвиђа да ће извођач донети План управљања културним наслеђем који ће се користити за информисање о свим захтевима, процедурама, ресурсима и</p>	<p>БМВ ће пратити пројекат изградње и контролисати да не дође до оштећења културних установа, нити да се, уколико то није немогуће избећи, онемогући привремени приступ њима ради изградње. У случају да се у току изградње наиђе на археолошко</p>

<p>и обogaђена у прошлом веку и стога се сматра правима друге генерације.</p> <p>Према Уставу Републике Србије (чл. 58-74) групацију економских, социјалних и културних права чине:</p> <ul style="list-style-type: none"> - право на имовину - право на наслеђивање - право на рад - право на штрајк - посебна заштита породице, мајке, самохраног родитеља и детета - право на правну помоћ - здравствена заштита - социјална заштита - пензијско осигурање - здрава животна средина - право на образовање - аутономија универзитета и - слобода научног и уметничког стварања. <p>Република Србија ратификовала је и следеће међународне конвенције које се баве заштитом овог права:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Европска конвенција о заштити археолошког наслеђа - Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво - Европска конвенција о пределу - Конвенција о мерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара. <p>Закон о културним добрима Републике Србије регулише област заштите и коришћења културних добара.</p>	<p>локалитете супротно законом прописаном начину, односно без учешћа Завода за заштиту споменика културе и Министарства културе</p> <p>4. Извођач пре извођења радова не обави претходна геофизичка истраживања (извођач са којим послодавац има закључен уговор)</p> <p>5. Уколико се кроз плански документ не обезбеде све неопходне информације о археолошким локалитетима</p>					<p>вештинама и временским оквирима потребним за умањивање негативних ефеката на културно наслеђе. План ће указати на принципе и процедуре управљања културним наслеђем које треба поштовати током изградње и рада у складу са политиком Пројекта и законским захтевима Србије.</p>	<p>налазиште, БМВ и његови пословни сарадници поступиће у свему у складу са законом.</p> <p>БМВ ће контролисати да ли се План управљања културним наслеђем спроводи (предвиђено ESMP-ом).</p>
<p>Право на воду:</p>	<p>Примери ризика:</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>Низак до средњег</p>	<p>ESMP који је у изради предвиђа да је извођач бити у</p>	<p>БМВ ће контролисати да ли извођач поштује</p>	

	<p>Република Србија је ратификовала Конвенцију о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција). Република Србија је приступила и Европској конвенцији о пределу, која је усвојена под окриљем Савета Европе, а којом се штити предео као одређено подручје, онако како га људи виде и доживе, чији је карактер резултат деловања и интеракције природних и/или људских фактора (члан 1 став 1 тачка а).</p> <p>Ревидирана европска социјална повеља у члану 11 прописује да држава треба да предузме мере којима би се уклонили узроци лошег здравља и спречиле ендемске и епидемијске болести, оне треба да, између осталог, предузму и мере којима ће се обезбедити заштита од загађивања вода и ваздуха, негативног утицаја радиоактивних материја и контрола хране.</p> <p>Људско право на воду је први пут експлицитно препознато у Извештају са конференције УН о води која је одржана 1977. године, у оквиру кога је истакнуто да сви људи без обзира на друштвене и економске околности у којима живе морају да имају право на приступ води за пиће која квантитативно и квалитативно мора да задовољи њихове основне потребе. Прокламовање права на воду као аутономног права, осамостаљеног од других људских права, извршено је Резолуцијом УН бр. 64/292 из 2010. године под називом Људско право на воду и санитарне услове.</p> <p>Устав Републике Србије гарантује право на здраву животну средину као једно од основних људских права и слобода.</p>	<p>1. Послодавац на угроженим деоницама водотока гради инфраструктурни пројекат</p> <p>2. Послодавац приликом изградње не формира посебне касете, којима би се просторно ограничавао евентуални пробој главних заштитних водних објеката</p> <p>3. Извођач (са којим послодавац има закључен уговор) наиђе на водоносни слој, а не предузме мере ради спречавања загађивања подземних вода и не обавести надлежна министарства</p> <p>4. Послодавац/извођач при извођењу радова поступа супротно закону чиме штетно утиче на водотоке првог и другог реда и приобални екосистем</p>				<p>обавези да донесе План управљања грађевинским отпадом и отпадним водама, укључујући План управљања отпадом приликом декомисије који покрива све активности повезане са производњом отпада током изградње и максимизира поновну употребу и рециклажу, као и План управљања водама и грађевинским земљиштем, те да исте планове и примењује, на које ће БМВ дати сагласност.</p>	<p>ове одобрене планове. Извођач и надзорни инжењер да припремају месечне извештаје за БМВ/ПИУ о статусу извршења Плана.</p>
--	---	---	--	--	--	---	--

	<p>Закон о заштити животне средине Републике Србије представља најважнији закон у овој области, којим се уређује систем заштите животне средине, који обезбеђује остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини и уравнотежен однос привредног развоја и животне средине у Републици Србији.</p> <p>Закон о водама Републике Србије регулише да се јавно водно добро користи на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других.</p>						
	<p>Социјално осигурање:</p> <p>Конвенција МОП бр. 102 о минималним нормама социјалног обезбеђења из 1952. године садржи правила од значаја за све гране социјалног осигурања (здравствену заштиту, накнаду за случај болести, накнаду за случај професионалне болести и несреће на раду, давања за случај незапослености, старости, инвалидности, материнства, породичне помоћи, накнада за случај незапослености, давање члановима породице за случај смрти храниоца породице и др).</p> <p>За област социјалног осигурања најзначајнији су Протокол бр. 114 о социјалној политици (приодат Матрихтском уговору), Протокол бр. 17 у вези члана 199, Уговор о оснивању Европске заједнице који се односи на социјалне престације по основу професионално социјалног осигурања и Споразум о социјалној политици из 1992. године, Конвенција бр. 35 о пензијском осигурању у индустрији, Конвенција бр. 36 о пензијском осигурању у пољопривреди, Конвенција бр. 118 о</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац не уплаћује доприносе за здравствено осигурање запосленом, односно члановима породице осигураника 2. Послодавац не уплаћује осигураницима обавезно осигурање у систему пензијског и инвалидског осигурања 3. Послодавац не надокнађује погребне трошкове запосленом, односно породици запосленог у складу са законом и колективним уговором 4. Послодавац ускраћује право запосленом који је остварио право на новчану накнаду за телесно оштећење које је проузроковано повредом на раду или професионалном болешћу 	√		Низак	Колективним уговором који је БМВ потписао са синдикатом, као представником запослених додатно су заштићена права запослених по питању социјалног осигурања.	БМВ ће наставити да се придржава предвиђених права.

	<p>једнаком поступању у области социјалног осигурања из 1962. године.</p> <p>Устав Републике Србије прописује да се свакоме јемчи право на заштиту физичког и психичког здравља, а да се законом уређује здравствено осигурање, здравствена заштита и оснивање здравствених фондова (чл. 68).</p>						
<p>Групна права – повећан ризик од рањивости</p>	<p>Права детета:</p> <p>Република Србија је ратификовала Конвенцију о правима детета и преузела обавезу да поштује и унапређује права детета, као и да поштује четири основна принципа на којима се заснива конвенција: право на живот, опстанак и развој; право на заштиту од дискриминације; право на уважавање најбољих интереса детета и право на уважавање мишљења детета.</p> <p>Устав Републике Србије у члану 64 предвиђа да деца уживају људска права примерено свом узрасту и душевној зрелости и гарантује заштиту од психичког, физичког, економског и сваког другог искоришћавања или злоупотребе. Такође, Устав гарантује да сва деца имају једнака права, без обзира да ли су рођена у браку или не, а садржина тих права и заштита се уређује законима.</p> <p>Чланом 66 Устава Републике Србије предвиђено је да деца млађа од 15 година не могу бити запослена нити, ако су млађа од 18 година, могу да раде на пословима штетним по њихово здравље и морал.</p> <p>У недостатку свеобухватног закона о правима детета, ова област се уређује бројним прописима, од којих су најважнији Породични закон, Закон о социјалној заштити и Закон о</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац ангажује лица млађа од 15 година у предузећу или исте ангажују правна лица са којима послодавац има склопљене уговоре, услед чега нису у могућности да похађају редовну наставу 2. Послодавац ограничава приступ образовним објектима или их оштећује кроз изградњу инфраструктуре или друге пројекте 3. Послодавац, односно извођач излажу децу трајним опасностима као што су присуство опасних хемикалија у ваздуху, загађење воде, загађење хране, уништавање биодиверзитета, што доводи до тога да су деца подложнија болестима или неадекватној исхрани и на тај начин им се нарушава физички и когнитивни развој 4. Послодавац ангажује малолетника дуже од 35 часова недељно, односно дуже од 8 часова дневно 	√	√	Низак	<p>Закон о раду јасно дефинише да је забрањен рад деце млађе од 15 година, док је рад деце узраста од 15 до 18 година могућ само под одређеним условима и на одређеним пословима, а БМВ нема, нити планира да ангажује запослене млађе од 18 година. Такође, Законом је забрањено ангажовање малолетних лица, па чак и лица узраста између 18. и 21. године да раде на нарочито тешким пословима без налаза здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан по њихово здравље.</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава права детета прописаних законом. БМВ ће проверавати да ли неко од пословних партнера БМВ-а ангажује малолетна лице ради обављања послова који су у вези са Пројектом, те уколико утврди да постоји такав случај, настојаће да утврди да ли је такав радни однос заснован у складу са Уставом и законом, те инсистирати да се права детета која су гарантована у њима поштују.</p>

	малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица.						
	<p>Права особа са инвалидитетом:</p> <p>Ратификацијом Конвенције УН о правима особа са инвалидитетом и Опционог протокола уз ову конвенцију, Република Србија је 2009. године преузела међународну обавезу да „унапреди, заштити и осигура пуно и једнако уживање свих људских права и основних слобода свим особама са инвалидитетом и унапреди поштовање њиховог урођеног достојанства“ (чл. 1 Конвенције).</p> <p>Република Србија је 2009. године ратификовала Ревидирану европску социјалну повељу, која чланом 15 гарантује особама са инвалидитетом право на независност, социјалну интеграцију и учешће у животу заједнице.</p> <p>Конвенција МОР бр. 159 дефинише професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.</p> <p>Уставом Републике Србије у члану 69 предвиђа да се инвалидима, ратним ветеранима и жртвама рата пружа посебна заштита у складу са законом.</p> <p>Република Србија је донела Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом и Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом.</p> <p>Влада Републике Србије је у марту 2020. године усвојила Стратегију унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, за период од 2020. до 2024. године.</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац не предузима посебне мере за подстицање равноправности особа са инвалидитетом 2. Послодавац одбија запошљавање радника са инвалидитетом који испуњава услове за радно место у складу са систематизацијом радних места (дискриминација лица са инвалидитетом) 3. Послодавац који има преко 20 запослених у радном односу не запошљава законом прописан број особа са инвалидитетом, нити врши уплату средстава у висини износа од 50% просечне зараде по запосленом у Републици Србији за сваку особу са инвалидитетом коју није запослио, нити закључује уговор о пословно техничкој сарадњи, куповини производа или вршењу услуга са предузећем за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у вредности од 20 просечних зарада по запосленом у Републици Србији 	√		Низак	Колективним уговором који је БМВ потписао са синдикатом, као представником запослених додатно су заштићена права запослених са инвалидитетом.	БМВ ће наставити да се придржава предвиђених права.

	<p>Права припадника националних мањина:</p> <p>Декларација Уједињених нација о мањинама наводи да се припадност мањинама заснива на основу националног или етничког, културолошког, верског или језичног идентитета, који се разликује од идентитета већинске популације.</p> <p>Повеља Уједињених нација у свом првом члану под циљевима организације наводи међународну сарадњу у циљу подстицања и поштовања права свих људи, независно од расе, пола, језика и вероисповести.</p> <p>Међународни пакт о грађанским и политичким правима чланом 27 прописује да „у државама где постоје етничке, верске или језичке мањине, лица која припадају тим мањинама не могу бити лишена права да имају у заједници са другим члановима своје групе, свој сопствени културни живот, да исповедају своју сопствену вероисповест и обављају верске дужности, или да употребљавају свој сопствени језик“.</p> <p>Оквирну конвенцију за заштиту националних мањина Република Србија је ратификовала 11.05.2001. године.</p> <p>Устав Републике Србије прописује да Република Србија штити права националних мањина, као и да држава јемчи посебну заштиту националним мањинама ради остваривања потпуне равноправности и очување њиховог идентитета (чл. 14), те ближе дефинише права припадника националних мањина члановима од 75 до 81.</p> <p>Република Србија је донела Закон о заштити права и слобода националних</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац ради спровођења пројекта расељава припаднике националних мањина без транспарентности поступка и њиховог учешћа у истом 2. Послодавац одбија запошљавање припадника националних мањина који испуњава услове за радно место у складу са систематизацијом радних места (дискриминација припадника националних мањина) 	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>Низак</p>	<p>У досадашњем пословању БМВ није расељавао ради изградње Пројекта припаднике националних мањина, нити је вршио дискриминацију према њима приликом запошљавања</p>	<p>РАП као план који ће бити донет предвиђаће на детаљан начин поступак расељавања који ће се примењивати на све, па тако и на припаднике националних мањина, без дискриминације</p>
--	--	--	----------	----------	--------------	---	--

	<p>мањина, Стратегију превенције и заштите од дискриминације, Стратегију превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом, Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији у периоду од 2016. до 2025. године.</p>						
	<p>Права странаца:</p> <p>Међународна конвенција о заштити права свих радника миграната и чланова њихових породица утврђује како треба заштити мигранте и њихове породице.</p> <p>Положај странаца предвиђен је чланом 17 Устава Републике Србије који утврђује да странци, у складу са међународним уговором, имају у Републици Србији сва права зајамчена уставом и законима, изузев права која по уставу и законима имају само држављани Републике Србије (забрана протеривања и одузимања држављанства, бирачко право, право на учешће у управљању јавним пословима, приступ високошколском образовању, извесна права из социјалне и заштите и др.)</p> <p>Осим услова прописаних у ЗОР-у, за запошљавање странаца у Републици Србији важе и посебни услови које прописује <i>lex specialis</i> – Закон о запошљавању странаца, којим су прави дистинкција на услове за запошљавање грађана Европске уније и на услове за запошљавање странаца.</p> <p>Закон о запошљавању странаца прописује да странац који се запошљава у Републици Србији, у складу са овим специјалним законом, има подједнака права и обавезе у погледу рада, запошљавања и само-запошљавања као и држављани Републике Србије.</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац одбија запошљавање странаца који испуњавају услове за радно место у складу са систематизацијом радних места (дискриминација странаца) 2. Надлежни орган Републике Србије не издаје странцима дозволу за рад, и поред испуњености свих законом предвиђених услова за издавање исте. 	<p>√</p>		<p>Низак до средњег</p>	<p>Имајући у виду значај овог пројекта, као и међународну сарадњу ради реализације истог, у поступку изградње Пројекта учествују или ће учествовати страни држављани запослени код пословних партнера БМВ-а</p>	<p>Страни држављани запослени код пословних партнера БМВ-а ће моћи да се обрате БМВ-у путем контакт телефона и мејл адресе, како би указали на евентуалне административне процедуре за које им је потребна помоћ у решавању (нпр. прибављање радне дозволе и сл.)</p>

	<p>Право на здравствену заштиту имају сви странци, укључујући и раднике мигранте, који имају дозволу боравка, сходно члану 3. Закона о здравственој заштити. Здравствене услуге, као и основно и средње образовање су бесплатни.</p>						
	<p>Права жена:</p> <p>Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена постоји да би промовисала права жена и њихову заштиту.</p> <p>Уставом Републике Србије у члану 15, као једно од начела, предвиђено је да држава јемчи равноправност жена и мушкараца и развија политику једнаких могућности.</p> <p>Закон о родној равноправности, који се ослања на Закон о равноправности полова, предвиђа оснаживање институционалних оквира за спровођење политике једнаких могућности и једнакости жена и мушкараца.</p> <p>Република Србија је Законом о буџетском систему успоставила обавезу родно одговорног буџетирања.</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послодавац дискриминише жене по основу њиховог брачног или репродуктивног статуса (нпр. немогућност напредовања на послу, непродужавање радног односа и др.) 2. Послодавац распоређује жене на радна места која негативно утичу на њихово здравље, односно на њихову репродуктивну способност 3. Послодавац на разговору за посао поставља дискриминишућа питања о брачном или репродуктивном статусу 4. Послодавац запосленој на одређено време, која је на трудничком/породиљском одсуству, не продужава трајање радног односа који је истекао у току одсуства 	√	√	Низак	<p>Колективним уговором који је БМВ потписао са синдикатом, као представником запослених, додатно су гарантована права као што су заштита материнства, породично одсуство и одсуство ради неге детета и др.</p>	<p>БМВ ће наставити да се придржава свих уставом и законом прописаних права запослених, као и права додатно прописаних Колективним уговором, и трудити се да контролише да ли се и његови пословни партнери придржавају свих права која спадају у обухват женских права, те уколико прими жалбу неког од запослених ван свог предузећа, настојати да медијацијом између запосленог и свог пословног партнера отклони евентуално кршење овог права.</p>
<p>Права која могу бити угрожена у процесу ланца снабдевања</p>	<p>Нека од напред наведених права могу бити потенцијално угрожена у току развоја Пројекта не само од стране БМВ-а и његових пословних партнера, већ и у процесу обезбеђивања материјала за потребе производње возних средстава и шинског система, као и у процесу примарног ланца снабдевања током рада (управљање електричном енергијом, водом и канализацијом).</p> <p>Како су људска права која могу потенцијално бити угрожена овим путем већ детаљно наведена у претходном делу текста (забрана дечијег рада,</p>	<p>Примери ризика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правна лица која су задужена за снабдевање електричном енергијом, водом и канализацијом за обављање својих пословних процеса не поштују људска права на тај начин што запошљавају лица млађа од 15 година 2. Извођач за системе у процесу снабдевања материјалом за потребе производње шинских система и возних средстава не 	√	√	Низак	<p>Када је у питању управљање електричном енергијом, водом и канализацијом, у Републици Србији за исто су задужена јавна предузећа основана било од стране Републике Србије, било од стране локалне самоуправе. Самим тим, прописана забрана дечијег и принудног рада, као и</p>	<p>Јавна предузећа ће наставити да се придржавају свих уставом и законом прописаних права и обавеза, која права су додатно прописана Колективним уговорима, док ће Alstom путем својих интерних процедура пратити поштовање ових права у свом пословању, а потписивањем Повеље</p>

	<p>принудног рада, право на здравље и безбедност на раду), релевантне међународне и националне одредбе које регулишу ово питање неће се поново на овом месту наводити.</p>	<p>води рачуна о поштовању људских права</p>			<p>поштовање права на здравље и безбедност на раду, која је обавезујућа за БМВ, обавезујућа је и за ова јавних предузећа која своје пословање морају да спроведе у складу са законима.</p> <p>С друге стране, Alstom је посвећен највишим стандардима пословања и етике. Ови принципи сумирани су преваходно у Alstom-овом Коду Етике, који је јавно објављен на њиховој интернет страници. Овај документ високог нивоа поседује информације о вредностима, законима, очекиваним понашањима и инструкцијама Alstoma. Између осталог, овим документом предвиђени су и начини пријављивања сумњи о прекршају овог Кода. Такође, овим кодом истакнуто је да Alstom захтева од својих добављача и саговорача да потпишу Повељу етике и одрживог развоја и да поступају стриктно у складу са применљивим законским обавезама</p>	<p>етике и одрживог развоја од стране њихових добављача и подизвођача исти прихватају да буду контролисани од стране Alstoma или треће стране одређене од стране Alstoma по питању принципа истакнутих у овој Повељи.</p>
--	--	--	--	--	---	---

						<p>повезаним са својим активностима и пословним окружењем. Овим Кодом истакнуто је и да Alstom поштује UNGP и поступа у складу са људским правима прописаним на интернационалном нивоу на свим локацијама где обављају пословне делатности. Посебно је истакнуто да подржава елиминацију свих форми нелегалног, принудног и обавезног рада, као и да стриктно забрањују овакву врсту рада код својих добављача и подизвођача.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

5. УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА И УПРАВЉАЊЕ

Као што је приказано у табели изнад, постоје одређени потенцијални ризици по људска права који се могу јавити услед пројектних активности, а које се углавном односе на радна права. Ако се овим људским правима управља на неодговарајући начин, то може изазвати жалбе радника.

Разматрањем размера, обима, поправљивости и вероватноће ризика за свако од напред наведених људских права, дошло се до закључка да, иако постоје могућности да потенцијално препозната људска права буду угрожена, вероватноћа да до наведеног дође је мала, а у ређим случајевима мала до средње. Наведено из разлога што су сва издвојена права заштићена обавезујућим прописима ове земље, те је и њихово непоштовање санкционисано.

Услед наведеног, предложена мера за поступање БМВ-а су праћење постојећих и/или планова који треба да се донесу, као и интерних процедура које већ постоје у оквиру БМВ-а.

Уколико се у процесу праћења утврди да је настао ризик у оквиру компаније, потребно је уклонити исти, размотрити могуће опција да се исто не понови, те увођења процедура за исто, а у случају настанка ризика ван компаније, односно без учешћа запослених у самој компанији – пружити помоћ оштећеним лицима у виду сарадње и дијалога, те посредовања у проналажењу могућности за превазилажење ризика и отклањање последица, уколико БМВ може имати такав утицај на своје пословне сараднике. У случају да се у поступку праћења поштовања људских права утврди да ова мера није делотворна, БМВ ће оформити тим људи (било интерно било екстерно) који ће након сагледавања ситуације дати предлоге за даље поступање. БМВ поседује интерне жалбене механизме за своје запослене, путем којих запослени могу истаћи жалбе које имају (Колективни уговор за БМВ, Правилник о поступку унутрашњег узбуђивања у ЈКП „Београдски метро и воз“, Правилник о превенцији и заштити од злостављања на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“ и Правилник о безбедности и здрављу на раду у ЈКП „Београдски метро и воз“). Конкретније, запослени могу остваривати своја права било самостално, било преко синдикалне организације, и на тај начин им је омогућен вансудски механизам жалби. БМВ ће наставити да се придржава важећих прописа, на који начин ће бити спречен утицај на људска права од стране овог пројекта унутар компаније, а сваку евентуалну примедбу запослених ће посебно размотрити како би сагледао да ли постоје могућности за унапређивање постојећих права и правила унутар компаније.

Поред тога, неки од потенцијалних ризика по људска права могу изазвати забринутост заједнице као што су животна средина, безбедност и здравље, укључујући безбедност и здравље радника и јавно здравље; утицаји на локалне заједнице (нпр. живот и приступ води). У 2021. години ЈКП „Београдски метро и воз“ је израдило План ангажовања заинтересованих страна (SEP), чији је циљ да представи идентификоване кључне актере Пројекта, њихове главне интересе у Пројекту и како БМВ већ сарађује и наставиће то да чини током целог животног циклуса Пројекта. Циљ ангажовања је да се идентификују и адресирају еколошки и друштвени утицаји повезани са Пројектом, као и да се побољша укупни еколошки и друштвени учинак Пројекта. Заинтересоване стране се дефинишу као појединци или групе на које пројекат директно утиче, позитивно или негативно, или који имају интерес за пројекат. Стога је идентификација заинтересованих страна уско повезана са идентификацијом утицаја пројекта. Листа заинтересованих страна у пројекту може се мењати кроз различите фазе имплементације пројекта, а идентификација се континуирано спроводи током

пројектног циклуса. БМВ ће бити домаћин циљаног састанка са невладиним организацијама како би се разговарало о утицајима на људска права повезаним са Пројектом. По потреби се могу организовати и други појединачни састанци заинтересованих страна. Детаљи о овим консултативним активностима биће јавно објављени путем релевантних медија, укључујући веб страницу БМВ-а, саопштења локалне заједнице и на друге уобичајене начине, када постану познати, а најмање две недеље пре било каквог догађаја. За састанке са појединачним групама заинтересованих страна (циљане консултације) биће упућени директни позиви.

Такође, поштујући већ доступне законске процедуре за подношење жалби, БМВ ће спровести додатне мере како би осигурао да се сва питања, жалбе и сугестије у вези са Пројектом управљају у складу са најбољом међународном праксом. Подношење коментара или притужби БМВ-у не спречава појединце и организације да траже правне или административне лекове у складу са законима и прописима Републике Србије. У овој фази Пројекта, на сва питања и притужбе може одговарати БМВ, међутим, очекује се да ће, када изградња почне, бити потребно укључити и друге заинтересоване стране у одговарање на жалбе. То могу бити општине у којима се изводе радови, као и извођачи ангажовани на Пројекту.

Питања, коментаре или притужбе може поднети било који појединац или организација, користећи контакт податке који су доступни на веб страници БМВ-а. Све притужбе ће бити евидентирани у интерној бази података БМВ-а и на њих ће се одговорити у року од 20 радних дана. На њих ће бити одговорено у писаној форми ако се наведу контакт подаци особе која је поднела притужбу. Одговори на најчешћа питања објављени су и на сајту БМВ-а (<https://www.bgmetro.rs/indek.php/sr-rs/opnata-cir/pitanja-i-odgovori>). Лица која поднесу притужбу имају право да захтевају да се њихово име чува у тајности. Жалбе се такође могу поднети анонимно, међутим то би могло да ограничи БМВ-ове могућности да истражи проблем и одговори на њега.

Наведеним путем БМВ-у ће моћи и да се обрате запослени у предузећима који су у пословном односу са БМВ-ом, на који начин ће БМВ моћи да оствари сарадњу и дијалог између подносиоца жалбе и предмета жалбе. БМВ ће вршити периодичне редовне обиласке градилишта ради утврђивања да ли се пословни сарадници БМВ-а придржавају законске регулативе.

Поред наведеног, БМВ се обратио градским општинама на чијим територијама ће се одвијати изградња ради реализације пројекта са позивом за сарадњу, те успостављањем редовног механизма размене и прослеђивања информација између општине и нашег предузећа, а који се односе на питања, жалбе и сугестије грађана наведених општина у вези са Пројектом. Наведено сматрамо веома утицајним и битним аспектом праћења мишљења и притужби грађана, јер су градске општине институције којима се људи по обичају прво обраћају ради добијања потребних мишљења. Поред наведеног, у градским општинама образоване су и службе бесплатне правне помоћи, као саставни део права на правично суђење које је гарантовано и међународним и националним законодавством, чиме се омогућује и лицима лошег материјалног статуса право на стручну заштиту свих његових права, па самим тим и људских.

Поред наведеног, у саставу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања налази се Инспекторат за рад (инспекција рада) који обавља инспекцијске послове и са њима повезане стручне послове у области инспекцијског надзора над применом закона и других прописа којима се уређују радни односи и безбедност и здравље на раду. Његово приоритетно деловање усмерено је на смањење броја повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са

радом, и то како вршењем инспекцијских надзора по службеној дужности и по захтевима странака, тако и превентивним деловањем. Инспекторат за рад посебну пажњу посвећује превенцији у области безбедности и здравља на раду и области радних односа, са посебним освртом на делатности као што је грађевинарство, као и на решавање проблематика везаних за категорије осетљивих група запослених (труднице и породиље).

БМВ сматра да је транспарентност пројекта главни начин да се оствари поверење и комуникација између заједнице и компаније, те ће у току 2024. године, а свакако пре започињања било каквих радова, одржати јавне трибине у градским општинама ради упознавања заједнице са детаљима пројекта и обавештавања да се са свим питањима и примедбама могу обратити БМВ-у, те препознавања БМВ-а као носиоца пројекта који је отворен за сарадњу и комуникацију. У децембру 2023. године БМВ је одржао предавања на одређеном броју факултета који су у саставу Универзитета у Београду (саобраћајном, рударско – геолошком, машинском, факултету за архитектуру), а планиране су и даље сарадње како са овим, тако и са другим факултетима, ради транспарентности и упознавања стручне јавности са пројектом.

Поред свега наведеног, БМВ је са РМС-ом закључио уговор на основу којег ће РМС пружати услуге стручног надзора над, између осталог, изградњом прве фазе прве линије београдског метроа (међу којима су следеће услуге: контрола извођача радова у погледу спровођења Плана управљања ризицима и мера заштите животне средине, захтевање поштовање здравствених и безбедносних прописа на градилишту, делујући у име БМВ-а, контрола мера и активности које су обавеза извођача и координација са свим здравственим и безбедносним активностима на градилиштима, у складу са најбољом праксом и правилима у Србији, вршење стручног надзора над резултатима геодетских снимања и свим осталим мерењима која су припремили извођачи, укључујући и оне који се односе на захтеве за заштиту животне средине, осигурање усаглашености са одобреном Студијом о процени утицаја на животну средину и Социјалном студијом (ESIA) током радова, као и осигурање усклађености са здравственим и безбедносним препорукама и захтевима за безбедност саобраћаја у свим фазама извршења уговора, вршење прегледа исправности и подобности машина и опреме које користи извођач у складу са нормативним техничким стандардима, безбедносним и еколошким захтевима.

в.д. директора
ЈКП
Београдски
метро и воз
Београд
Andreja Mladenovitch